

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН САЙД,
ХОВД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ, ЗАХИРАМЖ

2016 оны 02 дугаар
сарын 23 -ны 23 өдөр

Дугаар А42, А/68

Улаанбаатар хот

Агаарын чанарыг сайжруулах бүс тогтоох
тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.2 дахь хэсэг, Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1, 15.2, 15.4 дэхь хэсгийг үндэслэн ТУШААЖ, ЗАХИРАМЖЛАХ нь.

1. Ховд аймгийн “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс”-ийг нэгдүгээр хавсралтаар баталсугай.

2. “Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журам”-ыг хоёрдугаар хавсралтаар баталсугай.

3. Аймгийн “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс”-ийн план зургийг гуравдугаар хавсралтаар баталсугай.

4. Ховд аймгийн “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс” тогтоосон талаар олон нийтэд зарлан мэдээлэхийг Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын яамны Хэвлэл, мэдээллийн албаны дарга / Г.Ганхуяг/, Ховд аймгийн Засаг даргын тамгын газрын дарга /Б.Батмөнх/ нарт тус тус даалгасугай.

5. Энэхүү тушаал, захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, нэгдсэн удирдлагаар ханган ажиллахыг Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга /Ц.Цэнгэл/, Ховд аймгийн Засаг даргын орлогч /М.Амарсанаа/- д тус тус үүрэг болгосугай.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НОГООН
ХӨГЖИЛ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
САЙД

ХОВД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГА

A/47
A/68

Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал
 жуулчлалын сайд, Ховд аймгийн Засаг даргын
 хамтарсан 2016 оны 02 сарын 23-ны өдрийн
 тоот тушаал, захирамжийн нэгдүгээр хавсралт

**ХОВД АЙМГИЙН ЖАРГАЛАНТ СУМЫН АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ
БҮСЭД ХАМРАГДАХ БАГУУД**

Багууд	Багуудын гудамж, бүсийн ангилал	
	1-р бүс	2-р бүс
	Сайжруулсан түлш хэрэглэх бүс (сайжруулсан зуух)	Эрчим хүчний хэмнэлттэй бүтээгдэхүүн (сайжруулсан зуух, цахилгаан болон хийн халаагуур, сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэр г.м) хэрэглэх бүс
Буянт	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, Хас хороолол, Эко хороолол, Буянт Олзвойн 4	
Бугат	1, 2, 3, 4,	
Магсаржав	1, 2, 3, Хаан засварын 9 айл	4, 5, 6
Жаргалан		1 (80 айл), 2 (Ховд Их сургууль, Гигант дэлгүүр)
Алагтолгой		1, Задгай худалдааны төвүүд (Баруун бүсийн төв зах)
Цамбагарав	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, Цамбагарав Олзвойн 1, Цамбагарав Олзвойн 2, Цамбагарав Олзвойн 3,	
Рашаант	16, 18	
Хамрагдах гудамжны тоо	44	6
Дүн		

Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал
жуулчлалын сайд, Ховд аймгийн Засаг даргын хамтарсан
2016 оны 02 сарын 23-ны өдрийн 2.47...1.108.8.
тоот тушаал, захирамжийн хоёрдугаар хавсралт

АГААРЫН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БҮСЭД МӨРДӨХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Ховд аймгийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм, хэрэгжүүлэх арга хэмжээг тогтооход энэхүү журмын зорилго оршино.

1.2. Энэхүү журмыг Ховд аймгийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд оршин суугаа болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага дагаж мөрдөнө.

1.3. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүнийг хэрэглэх ба Стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүнд дараах төрлийн бүтээгдэхүүн хамаарна. Үүнд:

Монгол Улсын болон олон улсын стандарт, норм шаардлагад нийцсэн сайжруулсан зуух /MNS EN 13240:2011, "Халаалтын ба гэрийн зуухны яндангаар гарах утааны найрлага дахь агаар бохирдуулагч бодисын хүлцэх дээд хэмжээ ба хэмжих арга" MNS 5457-2005/, сайжруулсан түлш /MNS 5679:2011/ болон сэргээгдэх эрчим хүч (нар, салхи, газрын гүний дулаан), био түлш (ургамал, амьтны гаралтай тосноос гарган авсан шингэн), цахилгаан, бүх төрлийн хийн халаагуур зэрэг багтана.

Хоёр. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэм

2.1. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд оршин суугаа болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь Агаарын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсэгт зааснаас дараах дэглэмийг мөрдөнө:

2.1.1. Стандартын шаардлага хангасан дэвшилтэд техник технологи бүхий бүтээгдэхүүн хэрэглэх;

2.1.2. Дулаан алдагдлыг багасгах зориулалттай стандартад нийцсэн нэмэлт дулаалга хэрэглэх;

2.1.3. Халаалтын зуух ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага агаарын бохирдлыг бууруулах тоног төхөөрөмж суурьлуулах;

2.1.4. Сайжруулсан зуухнаас бусад зуухыг ахуйн болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд хэрэглэхгүй байх;

2.1.5. Сайжруулсан түлшнээс бусад зориулалтын бус түлш хэрэглэхгүй байх;

2.1.6. Агаарын чанарын стандартыг хангаагүй техник, технологи, тоног төхөөрөмж ашиглахгүй байх;

2.1.7. Агаарын чанарын мэргэжлийн алба болон орон нутаг дахь салбарын дүгнэлтгүйгээр бохирдуулах бодис гаргадаг, физикийн сөрөг нөлөөлөл үзүүлдэг агаарын бохирдлын эх үүсвэр ашиглахгүй байх;

Гурав.Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

3.1. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд оршин суугаа болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа айл өрх, иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, мэдээллийн санг хөтлөх;

3.2. Албан татвар төлөгч иргэн өөрийн хэрэгцээнд зориулан стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүн худалдан авсан нь баримтаар нотлогдож байгаа бол нотлогдсон төлбөрийн хэмжээтэй тэнцэх орлогыг Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 16.1.15-д заасны дагуу татвараас чөлөөлөх;

3.4. Аж ахуйн нэгж, байгууллага Засгийн газраас тогтоосон жагсаалтад заасан стандартын шаардлага хангасан бүтээгдэхүүнийг худалдан авсан бол тухайн бүтээгдэхүүний үнийн дүнтэй тэнцэх орлогыг Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 18.4-д заасны дагуу татвараас чөлөөлөх;

3.5. Агаарын бохирдлыг бууруулах, дулаан алдагдлыг багасгах, цахилгаан эрчим хүч хэмнэх, хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулахад чиглэсэн аливаа хэрэглээ, үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих;

3.6. Агаарын бохирдлын эх үүсвэр, сөрөг үр дагавар, агаарын бохирдлыг бууруулах техник, технологи, бүтээгдэхүүний ач холбогдол, ахуйн хэрэглээнд шатдаг хий ашиглах, аюулгүй ажиллагааны талаар сургалт, сурталчилгаа явуулах;

Дөрөв. Оролцогч талуудын эрх, үүрэг

4.1. Төрийн байгууллагын эрх, үүрэг:

4.1.1. Ховд аймгийн Засаг дарга энэ журмын хэрэгжилтийг зохион байгуулна.

4.1.2. Сумын Засаг дарга, Мэргэжлийн хяналтын газар агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэмийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллана.

4.1.3. Багийн Засаг дарга агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд оршин суугаа болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа айл өрх, иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг гаргаж, бүртгэлийн мэдээллээ жил бүрийн 12 дугаар сарын 20-ны дотор Агаарын бохирдлыг бууруулах дэд хороо, агаарын чанарын албанд хүргүүлнэ.

4.1.4. Аймгийн агаарын чанарын алба агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд оршин суугаа болон үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа айл өрх, иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын мэдээллийн санг хөтлөн явуулна.

4.2. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг:

4.2.1. Энэ журмын 2.1-т заасан дэглэмийг мөрдөх;

4.2.2. Агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр зохион байгуулж байгаа сургалт, сурталчилгаанд оролцох;

4.2.3. Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх дэглэмийг зөрчсөн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын талаар харъяалах багийн Засаг даргад мэдээлэх;

4.2.4. Хууль тогтоомж болон гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх.

Тав .Хариуцлага

5.1.Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээдэд "Агаарын тухай" хуулийн 31.1.3 дахь хэсэгт заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.